

Expertadvies NLGov REST API Design Rules versie 2.0

Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	InnoValor Advies
Datum:	13 juni 2025
Versie:	1.0
Bijlagen:	Geen

1 Advies

De experts die betrokken waren bij het expertonderzoek adviseren om NLGov REST API Design Rules in de nieuwe versie (2.0) te verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie.

De wijzigingen in de nieuwe versie hebben voor het huidige functioneel toepassingsgebied geen gevolgen, op een naamwijziging van 'REST-API Design Rules' naar 'NLGov REST API Design Rules' na. Het functioneel toepassingsgebied voor NLGov REST API Design Rules op de 'Pas toe of leg uit' lijst is daarmee:

De standaard NLGov REST API Design Rules moet worden toegepast bij het aanbieden van REST API's ten behoeve van het ontsluiten van overheidsinformatie en/of functionaliteit.

De experts die betrokken waren bij het expertonderzoek adviseren om de beheerorganisatie [Logius](#) het predicaat 'Uitstekend beheer' voor NLGov REST API Design Rules toe te kennen, zodat het Forum Standaardisatie aankomende versies niet uitgebreid hoeft te toetsen voor plaatsing op de lijst open standaarden.

Tijdens de intakefase van de standaard is een aantal punten benoemd die in dit expertonderzoek nader zijn bekeken:

- komt de beheerder (Logius) in aanmerking voor het predicaat 'uitstekend beheer'?
- impact van het ontbreken van backward compatibility in de nieuwe versie 2.0;
- kosten voor het overstappen naar de nieuwe versie 2.0;

- samenhang van de module Geospatial uit de NLGov REST API Design Rules met (aanstaande) verplichting van de OGC-API-standaarden;
- plannen van de indiener om adoptie van NLGov REST API Design Rules 2.0 te bevorderen; en
- aanwezigheid van marktondersteuning aanwezig, onder andere door leveranciers.

In de rest van dit document wordt dit advies nader onderbouwd. Hoofdstuk 2 geeft een korte uitleg van het nut en de werking van de standaard. Hoofdstuk 3 beschrijft het proces waarmee dit advies tot stand kwam, alsmede de vervolgstappen. Hoofdstuk 4 geeft de samenstelling van de expertgroep weer. Hoofdstuk 5 documenteert hoe de experts de standaard beoordelen tegen de criteria voor opname op de lijst.

Ten slotte geeft hoofdstuk 6 aanvullende adviezen van de experts aan het Forum Standaardisatie en het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) om de adoptie van de standaard te stimuleren.

2 Korte beschrijving van de standaard

2.1 Over de standaard

De standaard [NLGov REST API Design Rules](#) geeft een verzameling basisregels (design rules) voor structuur en naamgeving waarmee de overheid op een uniforme en eenduidige manier REST-API's aanbiedt. Dit maakt het voor ontwikkelaars gemakkelijker om betrouwbare applicaties te ontwikkelen met REST API's van de overheid.

De wijzigingen in versie 2.0 zijn zowel technisch als inhoudelijk. Samengevat zijn de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie 1.0:

- een verbeterd overzicht van de design rules, uitgesplitst in functionele en technische regels en structurering op basis van logische namen;
- expliciete instructies voor de testbaarheid van technische regels, overeenkomstig met de test set die op [Developer.overheid.nl](#) beschikbaar is;
- een modulaire opbouw van de design rules. De nieuwe versie 2 is modulair opgebouwd en bevat conditioneel verplichte modules die voor specifieke situaties kunnen worden ingezet. Er is een extra abstractie-laag toegevoegd in de vorm van een algemeen document met algemene regels. Van daaruit wordt verwezen naar vastgestelde, specifieke modules (zoals "Geospatial"); elke module bestaat dus uit een aantal regels (designrules);
- de uitbreiding van semantic versioning;
- de module "Transport Security" is verplicht gesteld voor alle REST API's;
- de module "Geospatial" is verplicht gesteld voor alle REST API's met geospatial data of geospatial functies; en
- de naam van de standaard wordt gewijzigd in 'NLGov REST API Design Rules'. Dit is gebaseerd op internationale naamgevingsconventies waar Logius zich aan houdt. Deze

naam wordt gehanteerd in de registratie op de Forum Standaardisatie website bij eigenschap 'volledige naam'. De URL wordt niet veranderd.

De details van de wijzigingen in versie 2.0 zijn te vinden in de [releasenotes](#).

2.2 Waarom is deze standaard belangrijk?

De huidige standaard REST API Design Rules helpt REST API's (koppelvlakken over internet voor het bevragen van databronnen) op een uniforme en voorspelbare manier te ontsluiten. REST API's van de overheid krijgen door toepassing van deze standaard een eenduidigere structuur, wat wildgroei voorkomt. De nieuwe versie van de standaard NLGov REST API Design Rules draagt bij aan het verder bevorderen van consistentie in het gegevenslandschap bij de digitale overheid. Dit zorgt voor een betere gegevensuitwisseling tussen overheidsorganisaties onderling en met bedrijven en burgers. Zo verbetert een betere gegevensuitwisseling en meer beschikbare gegevens de dienstverlening van de overheid naar burgers en bedrijven.

De wijzigingen in de nieuwe versie breiden de uniformiteit en eenduidigheid in het gebruik van REST API's verder uit. Dit bevordert de interoperabiliteit tussen verschillende implementaties en voorkomt dat ontwikkelaars die met REST API's van de overheid moeten werken steeds opnieuw het wiel moeten uitvinden. Bovendien draagt de nieuwe versie bij aan het verbeteren van de veiligheid van systemen door de toevoeging en verplichtstelling van de module "Transport Security".

De nieuwe versie is het uitgangspunt voor de realisatie van REST API's voor zowel het programma "Data bij de Bron" als het "Federatief Data Stelsel".

3 Betrokkenen en proces

Op vrijdag 2 februari 2024 heeft Logius versie 2.0 van NLGov REST API Design Rules aangemeld bij het Bureau Forum Standaardisatie voor plaatsing op de 'Pas toe en leg uit'-lijst.

Op donderdag 18 april 2024 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener, procedurebegeleider InnoValor Advies en Bureau Forum Standaardisatie.

In dit gesprek is onderzocht of NLGov REST API Design Rules 2.0 voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. De resultaten van het onderzoek zijn vastgelegd in het [intakeadvies](#). Op basis van dit intakeadvies heeft het Forum Standaardisatie op woensdag 2 oktober 2024 besloten de aanmelding in procedure te nemen.

Vervolgens heeft de procedurebegeleider in overleg met de indiener en Bureau Forum Standaardisatie een expertgroep samengesteld. De leden van de expertgroep hebben een concept expertadvies gekregen dat is samengesteld met informatie uit de aanmelding en het

intakeonderzoek. Voorafgaand aan de expertbijeenkomst heeft de expertgroep dit concept expertadvies doorgenomen en aandachtspunten geïdentificeerd.

De leden van de expertgroep zijn op donderdag 22 mei 2024 online bijeengekomen om hun bevindingen in het algemeen en de geïdentificeerde aandachtspunten in het bijzonder te bespreken. Dit expertadvies geeft de uitkomst van de expertsessie weer.

Het Bureau Forum Standaardisatie publiceert dit expertadvies ter openbare consultatie op internetconsultatie.nl. Na afsluiting van de openbare consultatie ontvangen de leden van de expertgroep en de indiener een terugkoppeling over de reactie(s). Indien nodig kan dit aanleiding geven tot een aanvullend expertonderzoek.

Het Forum Standaardisatie formuleert op basis van het expertadvies, reacties uit de openbare consultatie en inzichten van de leden van het Forum Standaardisatie zelf een advies aan het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO). Het OBDO besluit om het advies wel of niet over te nemen.

4 Samenstelling van de expertgroep

Forum Standaardisatie streeft naar een samenstelling van de expertgroep met een evenwichtige publiek-private vertegenwoordiging van (toekomstige) gebruikers, leveranciers, wetenschappers en andere belanghebbenden.

Aan de expertbijeenkomst hebben deelgenomen:

- Tim van der Lippe (Logius, indiener)
- Johan Boer (VNG Realisatie)
- Mustafa El Boauzzaoui (CBS)
- Dion van der Hak (Provincie Zuid-Holland)
- Pieter Ouwerkerk (Gemeente Velsen)
- Johan Radder (Centric)
- David Roosendaal (Waterschappen)
- Frank Terpstra (Geonovum)
- Ben van der Veen (RDW)
- Patrick van der Veer (SURF)
- Hugo van Versendaal (KOOP)
-

Claudia Vermeulen, Managing Partner en Cigdem de Jongh adviseur bij InnoValor Advies, hebben de procedure in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie begeleid.

Joram Verspaget en Benjamin Broersma van het Bureau Forum Standaardisatie waren als toehoorder bij de expertbijeenkomst aanwezig.

5 Toetsing op inhoudelijke criteria

Het Forum Standaardisatie hanteert vier hoofdcriteria om te bepalen of een standaard in aanmerking komt voor verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit'-verplichting) via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie:

1. Heeft de standaard toegevoegde waarde?
2. Zijn de standaard en het standaardisatieproces voldoende open?
3. Heeft de standaard voldoende draagvlak?
4. Bevordert opname van de standaard op de 'Pas toe of leg uit'-lijst de adoptie van de standaard?

Ieder van deze hoofdcriteria heeft deelcriteria [die beschreven staan op de website van het Forum Standaardisatie](#). Dit hoofdstuk beschrijft per criterium het resultaat van de toetsing.

5.1 Toegevoegde waarde

Met dit criterium wordt bepaald of het toepassingsgebied van de standaard duidelijk is, of deze zich goed verhoudt tot andere standaarden die al dan niet op de lijst staan, of de standaard een duidelijke meerwaarde heeft en of deze opweegt tegen eventuele risico's en nadelen.

5.1.1 Waardering van het criterium criteria 'Toegevoegde waarde'

De experts komen tot de conclusie dat NLGov REST API Design Rules 2.0 voldoet aan het criterium 'Toegevoegde waarde'. Deze conclusie wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

5.1.2 Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?

5.1.2.1 Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?

Ja. De wijzigingen in de nieuwe versie hebben voor het huidige functioneel toepassingsgebied geen gevolgen, op een naamwijziging van 'REST-API Design Rules' naar 'NLGov REST API Design Rules' na. Het functioneel toepassingsgebied voor NLGov REST API Design Rules op de 'Pas toe of leg uit' lijst is daarmee:

De standaard NLGov REST API Design Rules moet worden toegepast bij het aanbieden van REST API's ten behoeve van het ontsluiten van overheidsinformatie en/of functionaliteit.

De experts oordelen dat dit functioneel toepassingsgebied voldoende duidelijk is en het verplichte gebruik van de standaard eenduidig beschrijft.

5.1.2.2 Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?

Ja. De wijzigingen in de nieuwe versie hebben voor het huidige organisatorische werkingsgebied geen gevolgen. Het organisatorisch werkingsgebied voor NLGov REST API Design Rules op de 'Pas toe of leg uit'-lijst is:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-)publieke sector.

Dit is het gangbare organisatorisch werkingsgebied voor standaarden op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie.

5.1.2.3 Is de standaard generiek toepasbaar (en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke organisaties)?

Ja, REST API's worden gebruikt voor diverse koppelingen tussen overheden onderling, bedrijven en indirect tussen overheden en burgers, bijvoorbeeld via mobiele apps en webapps die aangeboden worden door bedrijven of overheden zelf. NLGov REST API Design Rules heeft daarmee een generiek toepassingsgebied.

5.1.3 Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?

5.1.3.1 Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast?

Ja, NLGov REST API Design Rules 2.0 sluit aan op de reeds opgenomen standaard OpenAPI Specification (OAS). OAS is bedoeld om de functionaliteit van een REST API in te zien, te begrijpen en te interpreteren zonder aanvullende documentatie, toegang of inspectie. Het wordt daardoor eenvoudiger te bepalen wat een API kan en moet doen. REST API Design Rules sluit daarom aan door ook het aanbieden en ontsluiten van REST API's te standaardiseren.

5.1.3.2 Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied?

Ja, op de lijst aanbevolen standaarden staat ODATA. ODATA ontsluit meervoudige en statistische datasets via één REST API, dus voor meer generieke data. ODATA en NLGov REST API Design Rules sluiten geheel op elkaar aan. Overlap met de ODATA standaard is voorkomen door NLGov REST API Design Rules 2.0 alleen toe te passen op overheidsinformatie en enkelvoudige datasets. Het gaat dan om specifieke datasets zoals [Open data](#) (CBS) binnen organisatorisch werkgebied en ODATA [API](#) (Tweede Kamer) buiten organisatorisch werkgebied.

5.1.3.3 Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname?

Nee, de experts hebben geen kennis van een concurrerende open standaard die in aanmerking zou kunnen komen op de 'Pas toe of leg uit'-lijst/lijst aanbevolen standaarden.

5.1.3.4 Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden?

Nee, het is een nationale (Nederlandse) standaard met verwijzingen en hergebruik van internationale standaarden, zoals HTTP voor REST API's.

5.1.4 Wegen de voordelen van de standaard op tegen de nadelen?

5.1.4.1 Zijn de kosten van implementatie acceptabel en zijn deze kosten bekend en inzichtelijk?

Nee, de kosten van implementatie zijn niet inzichtelijk gemaakt. Het verplichten van extra modules voor bestaande REST API's kan kosten met zich meebrengen. De Module Transport Security zal naar verwachting van de experts beperkte kosten met zich meebrengen. Bovendien is deze module voor het overgrote deel een wettelijke verplichting. De Geospatial module zal naar verwachting wel significante kosten met zich mee kunnen brengen voor bestaande implementaties die nu deze module niet bevatten. De experts verwachten dat de kosten echter acceptabel zijn in relatie tot de totaalkosten die organisaties normaliter al moeten maken om REST API's te ontwikkelen en beheren.

5.1.4.2 Is er een (kwalitatieve) businesscase van de standaard aanwezig?

Nee, er is geen (kwalitatieve) business case aanwezig.

De modulaire opzet van de standaard zorgt voor zogenaamde breaking changes met versie 1 van de standaard. Dit betekent dat de standaard niet volledig backward compatibel is. De kosten voor het overstappen naar versie 2 van de standaard zijn niet onderzocht of in een business case inzichtelijk gemaakt. Een klein deel van de organisaties die kosten moeten maken zijn zelf actief betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe versie als lid van de stuurgroep van het [Kennisplatform API's](#).

De wijziging in de versie breiden de uniformiteit en eenduidigheid in het gebruik van REST API's verder uit. Met de nieuwe versie is het bijvoorbeeld makkelijker om gegevens uit te wisselen voor het realiseren van een specifieke dienstverlening, onder andere dankzij de uitbreiding van de designrules met betrekking tot de geospatial module. Zo hoeven werkprocessen niet opnieuw te worden ingericht om de nieuwe versie te implementeren.

5.1.4.3 Is de meerwaarde van de standaard goed inzichtelijk te maken?

Ja, de toegevoegde waarde van NLGov REST API Design Rules 2.0 ten opzichte van de vorige versie (versie 1.0) zijn goed inzichtelijk gemaakt. De wijzigingen in versie 2.0 van de design

rules zijn zowel technisch als inhoudelijk en zorgen voor meer duidelijkheid, testbaarheid en flexibiliteit. De regels zijn nu modulair opgebouwd, gestructureerd naar functionele en technische onderdelen, en aangevuld met expliciete testinstructies. Daarnaast zijn nieuwe verplichte modules toegevoegd, zoals "Transport Security" en "Geospatial", en is de standaard hernoemd naar 'NLGov REST API Design Rules' conform internationale conventies.

5.1.4.4 Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, de nieuwe module Transport Security van de nieuwe versie verplicht het waarborgen van "the confidentiality, integrity, and authenticity of data during its transmission" (specificatiedocument [NLGov REST API Design Rules](#)). De beveiligingsrisico's zijn volgens de experts binnen de scope van de standaard acceptabel en de beveiligingseisen (module [Transport Security](#)) die de NLGov REST API Design Rules 2.0 voorschrijft voor het ontwikkelen van REST API's zijn in lijn met de [richtlijnen](#) van het [Nationaal Cyber Security Centrum](#) (NCSC).

5.1.4.5 Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Nee, er zijn geen privacyrisico's gevonden door de experts omdat de standaard niet over de inhoud (de gegevens die worden uitgewisseld) gaat. Er is juist een inperking om risico's te voorkomen: [no sensitive information in URLs](#). Mogelijke privacyrisico's zijn geheel afhankelijk van de diensten die worden aangeboden door overheden, niet van de NLGov REST API Design Rules op basis waarvan deze zijn ontworpen.

5.2 Open standaardisatieproces

Met dit criterium wordt bepaald of het beheer en de (door)ontwikkeling van de standaard op een open, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze zijn ingericht.

5.2.1 Waardering van het criterium criteria 'open standaardisatieproces'

De experts komen tot de conclusie dat het beheer van NLGov REST API Design Rules voldoet aan het criterium 'Open standaardisatieproces'. Ook spreken de experts het vertrouwen uit in het open standaardisatieproces van de beheerder van de standaard om het predicaat 'Uitstekend beheer' te kunnen toekennen aan Logius voor deze standaard. Deze conclusies wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

5.2.2 Is de documentatie voor een ieder drempelvrij beschikbaar?

5.2.2.1 Is het specificatiedocument zonder belemmeringen beschikbaar?

Ja, het [specificatiedocument](#) is kosteloos beschikbaar.

5.2.2.2 Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces beschikbaar zonder dat er sprake is van belemmeringen?

Ja, de documentatie van de standaard is kosteloos en vrij beschikbaar. Het [ontwikkel- en beheerproces](#) is vrij beschikbaar en toegankelijk via [GitHub](#). De documentatie van de [overleggen](#) is ook vrij beschikbaar. Ook binnen het kennisplatform API's is alle informatie vrij beschikbaar. In het [archief van Github](#) zijn eerdere versies van de standaard te raadplegen.

5.2.3. Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is?

5.2.3.1 Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?

Ja, het intellectueel eigendomsrecht is onherroepelijke vrijgegeven en er zijn geen patenten of licenties bekend die met NLGov REST API Design Rules 2.0 zijn verbonden.

5.2.3.2 Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht voor (onderdelen van) de standaard onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?

Ja, de standaard heeft een [Creative Commons Attribution 4.0 International Public License](#) en blijft daarmee voor eenieder onherroepelijk royalty-free beschikbaar.

5.2.4. Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?

5.2.4.1 Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden?

Ja, het besluitvormingsproces is gebaseerd op consensus. Beheerder Logius maakt hiervoor gebruik van de governance van de [Generieke Digitale Infrastructuur \(GDI\)](#) en neemt hierin de rol van onafhankelijke, duurzame beheerpartij en facilitator. De programmeringsraad GDI heeft mandaat van het OBDO om standaarden vast te stellen en heeft dit dan ook gedaan voor NLGov REST API Design Rules 1.0 en versie 2.0. Volgende versies zullen ook via de governance van de GDI worden vastgesteld. Deze governance-structuur kent brede vertegenwoordiging vanuit stakeholders in de e-overheid. Nadere details van de governance van het besluitvormingsproces zijn te lezen in paragraaf 2.2 van het REST API standaarden [beheerdocument](#) van Logius en is vrij toegankelijk voor alle belanghebbenden.

5.2.4.2 Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?

Ja, besluitvorming vindt plaats op basis van consensus. Mocht consensus niet mogelijk zijn, dan gaat het vraagstuk met een weergave van de verschillende standpunten door naar het eerstvolgend hoger gelegen gremium zoals beschreven in paragraaf 2.2.2 van het [beheerdocument](#).

5.2.4.3 Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?

Ja, dit is mogelijk. Het inbrengen van formeel bezwaar is als begrip niet onderkend. Er is wel inbreng mogelijk rechtstreeks bij de beheerorganisatie. Klachten over de opzet of uitvoering van het beheerproces kunnen ingediend worden bij Logius.

5.2.4.4 Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?

Ja, Logius organiseert een keer per kwartaal overleggen met belanghebbenden over de doorontwikkeling en het beheer van de standaard. De [documentatie](#) van de overleggen is online vrij beschikbaar.

5.2.4.5 Organiseert de standaardisatieorganisatie een openbare consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld?

Ja, dit is onderdeel van het beheerproces van Logius. Uitbreidingen en aanpassingen in de REST API-standaarden komen tot stand door participatie van de verschillende belanghebbenden. De community bestaat uit eenieder die belanghebbende of belangstellende is met betrekking tot de standaard. Deelname aan de community kent geen drempels of restricties. Leden van de community kunnen alle informatie met betrekking tot de standaard en het beheer daarvan inzien via de website en via verschillende kanalen issues of Requests For Change (RFC's) melden. Daarnaast kunnen communityleden reageren op openbare consultaties.

5.2.5 Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?

5.2.5.1 Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?

Ja, het beheer van de open standaard heeft een open governance en een open procedure voor belanghebbenden om te kunnen participeren in het beheer. Logius neemt hierin de rol van onafhankelijke, duurzame beheerpartij en facilitator. Logius volgt de governance van de [Generieke Digitale Infrastructuur \(GDI\)](#).

5.2.5.2 Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?

Ja, de versievernieuwing valt onder het beheer van de standaard en het beheer van de REST API Standaarden (waaronder NLGov REST API Design Rules) is onderdeel van de structurele financiering omdat het onderdeel is van de [Generieke Digitale Infrastructuur \(GDI\)](#).

5.2.6 Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?

5.2.6.1 Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot (versie)beheer van de standaard?

Ja, het beleid van de NLGov REST API Design Rules valt onder het beheer van Logius. Dit beleid staat beschreven in het [beheerplan](#).

5.2.6.2 Is de beheerdocumentatie goed vindbaar en verkrijgbaar?

Ja, de [documentatie](#) van het beheer is online vrij beschikbaar.

5.2.6.3 Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?

Ja, het belang van de Nederlandse overheid is voldoende geborgd bij het ontwikkelen en het beheren van de standaard. Dit gebeurt via [Kennisplatform API's](#) en [Programmeringsraad GDI](#).

5.2.6.4 Is de vertegenwoordiging van belanghebbenden bij het beheer van de standaard een goede representatie van het werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied van de standaard?

Ja, het beheer van de standaard is open ingericht en wordt open gecommuniceerd om alle belanghebbenden de kans te geven deel te nemen aan het beheer. Conform het [beheerproces](#) kunnen alle belanghebbenden deelnemen aan de besluitvorming door deelname aan [Kennisplatform API's](#). Logius organiseert een keer per kwartaal overleggen over de doorontwikkeling en het beheer van de standaard. Belanghebbende worden altijd uitgenodigd voor deze overleggen, maar de aanwezigen verschillen vaak afhankelijk van de wijzigingen die besproken worden. Het beheer is zodanig open ingericht en open gecommuniceerd door middel van een uitgebreide verzendlijst, dat alle belanghebbenden de kans hebben deel te nemen aan het beheer. Welke belanghebbende uitgenodigd zijn en welke aanwezig zijn wordt bijgehouden in de documentatie.

5.2.6.5 Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?

Ja, de experts hebben er vertrouwen in dat de standaard open en volwassen is georganiseerd. In het [beheerplan](#) staat beschreven dat bij het beheer van de REST API Standaarden verschillende gremia wordt onderscheiden die gezamenlijk invulling geven aan de governance op de standaard. Een onderdeel hiervan is het Tactisch overleg. Dit overleg is verantwoordelijk voor het vaststellen van de doorontwikkel-roadmap en het vaststellen van major en minor releases van de standaard.

5.2.7 Is er adoptieondersteuning voor de standaard?

5.2.7.1 Is er een toegankelijk aanspreekpunt of organisatie waar meer informatie over de standaard is te vinden en op te vragen is?

Ja, Logius en het Kennisplatform API's zijn aanspreekpunten voor meer informatie.

5.2.7.2 Wordt er ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard?

Ja, ondersteuning in de adoptie en de implementatie van de standaard wordt gegeven via de GitHub-omgeving van Logius. Er is ook implementatie-ondersteuning beschikbaar vanuit het BZK/Geonovum PGDI project implementatie ondersteuning en kennisborging. Daar valt ook developer.overheid.nl onder.

5.3 Draagvlak

Met dit criterium wordt bepaald of de opname van de standaard op de 'Pas toe of leg uit'-lijst of lijst aanbevolen standaarden op voldoende draagvlak kan rekenen over de breedte van de overheid. Een voorwaarde hiervoor is ook dat er voldoende marktondersteuning voor de standaard bestaat, en dat het marktaanbod evenwichtig is (dus geen leveranciersafhankelijkheid in de hand werkt).

5.3.1 Waardering van het criterium criteria 'draagvlak'

De experts komen tot de conclusie dat NLGov REST API Design Rules 2.0 voldoet aan het criterium 'Draagvlak'. Deze conclusie wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

5.3.2 Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?

5.3.2.1 Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?

Ja, er zijn voldoende leveranciers waar organisaties terecht kunnen om de standaard te implementeren omdat men een product koopt wat voldoet aan de NLGov REST API Design Rules en geen specifiek NLGov REST API Design Rules product koopt. Ook is Europese aanbesteding mogelijk omdat de documentatie in het Engels is.

5.3.2.2 Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?

Ja, gebruikers kunnen de conformiteit van de implementatie van de standaard toetsen via developer.overheid.nl (centrale plek voor developers die voor of met de overheid ontwikkelen).

5.3.2.3 Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn om de standaard te implementeren of te gebruiken?

Ja, NLGov REST API Design Rules 2.0 is een profiel op REST API's.

5.3.2.4 Zijn er profielen of voorbeeldimplementaties van de standaard aanwezig en zijn deze vrij te gebruiken?

Ja, de aanwezige voorbeelden zijn vrij te gebruiken via developer.overheid.nl.

5.3.3 Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?

5.3.3.1 Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard?

Ja, de nieuwe versie van de standaard is ontwikkeld op initiatief van de [organisaties](#) in de stuurgroep van de Programmeringsraad GDI. Deze wil REST API's beter bij de vraag aan laten sluiten, kennis over het toepassen van REST API's uitwisselen en de aanpak bij verschillende organisaties op elkaar afstemmen en waar nodig standaardiseren.

5.3.3.2 Staan de overheidsorganisaties die worden geraakt door een verplichting van de standaard achter het verplichte gebruik van de standaard?

Ja, de standaard wordt al toegepast door organisaties en de nieuwe versie is op het initiatief van [Programmeringsraad GDI](#) ontwikkeld. Alle overheidsorganisaties die vertegenwoordigd zijn door de experts, zijn voorstander van het gebruik van de standaard.

5.3.3.3 Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?

Ja, de testresultaten die op developer.overheid.nl worden getoond zijn al in overeenstemming met versie 2.0 van de standaard.

5.3.3.4 Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?

Ja, NLGov REST API Design Rules is in gebruik bij meerdere gemeentes, ministeries, de Unie van Waterschappen, Interprovinciaal Overleg, de Pensioenfederatie en bij landelijke voorzieningen van onder andere Logius, Kadaster en gemeenten. Een deel van de afnemers is

[vertegenwoordigd](#) in de stuurgroep van het Kennisplatform API's en in de Programmeringsraad GDI.

5.3.3.5 Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?

Nee, de nieuwe versie (versie 2.0) van de standaard is niet volledig backward compatible met de eerdere versie. Dit komt doordat versie 2.0 uitgaat van regels die modulair opgebouwd zijn, gestructureerd naar functionele en technische onderdelen. Daarnaast zijn nieuwe verplichte modules toegevoegd, zoals "Transport Security" en "Geospatial". De grootste verandering in de versiewijziging vindt plaats voor REST API's die gebruikt worden in de Geo-context. Naar verwachting van de experts is dit echter geen obstakel voor gebruikers van de versie 1.0. Bovendien is er geen aanbesteding nodig om te voldoen aan de versie 2.0 en zijn er ook geen aanvullende afspraken of profielen vereist.

5.3.3.6 Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?

Ja, er zijn veel positieve signalen over het toekomstige gebruik van de standaard door overheidspartijen. De nieuwe versie van de standaard is ontwikkeld op initiatief van de [organisaties](#) in de stuurgroep van het Kennisplatform API's. Partijen die betrokken zijn bij het Kennisplatform API's zijn onder andere Kadaster, Federatief Datastelsel, Sociale Verzekeringsbank en VNG Realisatie (namens gemeenten). De nieuwe versie van de standaard wordt door deze organisaties (of delen van hun achterban) ook al toegepast.

5.4 Opname op de lijst bevordert adoptie

De experts komen tot de conclusie dat NLGov REST API Design Rules 2.0 voldoet aan het criterium 'Opname op de lijst bevordert adoptie'.

5.4 Opname op de lijst bevordert adoptie

De experts concluderen dat opname van de NLGov REST API Design Rules 2.0 op de 'Pas toe of leg uit'-lijst de adoptie daadwerkelijk bevordert. Dit is onder meer te danken aan de inhoudelijke verbeteringen in versie 2.0, zoals:

- De modulaire opbouw, die de standaard flexibeler en beter toepasbaar maakt in verschillende contexten;
- De uitbreiding van semantic versioning;
- De toevoeging van verplichte modules zoals "Transport Security" en "Geospatial";
- De expliciete instructies voor testbaarheid via [Developer.overheid.nl](https://developer.overheid.nl).

Deze verbeteringen dragen bij aan een betere voorspelbaarheid, eenduidigheid en veiligheid van REST API's binnen de overheid en maken de implementatie concreter en toetsbaar, wat drempelverlagend werkt voor organisaties.

Daarnaast wordt adoptie gestimuleerd doordat Logius actief inzet op adoptieondersteuning. Dit doet Logius onder andere door:

- Het automatiseren van controles en het aanbieden van automatische tools, zodat ontwikkelaars en organisaties eenvoudiger kunnen toetsen of zij conform de standaard werken;
- Communicatie en kennisdeling via het Kennisplatform API's, waar best practices, documentatie en voorbeelden breed beschikbaar zijn;
- Een actieve rol als beheerder, waarbij Logius proactief ondersteuning biedt aan organisaties en developers, mede via GitHub en Developer.overheid.nl.

Opname op de lijst biedt bovendien zekerheid aan kleinere organisaties en leveranciers: het geeft hen de garantie dat de standaard een duurzame investering is. Dit verlaagt de risico's van implementatie en stimuleert een bredere marktadoptie.

6 Adviezen bij opname van de standaard

De experts geven de volgende adviezen mee ten aanzien van opname van NLGov REST API Design Rules 2.0 op de 'Pas toe of leg uit'-lijst:

- Aandachtspunt voor beheer is dat de eisen voor de transport layer worden aangepast zodra het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) met een nieuwe richtlijnen komt.
- Indien SDMX in procedure komt bij het Forum Standaardisatie voor opname op de lijst van open standaarden, is het advies dat SDMX een uitzondering krijgt op de geomodule van NLGov REST API Design Rules.